

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

LIBEREC

Inspekční zpráva

Gymnázium, Jablonec nad Nisou, U Balvanu 16

U Balvanu 16, 466 34 Jablonec nad Nisou

Identifikátor školy: 600 010 449

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad Jablonec nad Nisou, 28. října 18, 466 01 Jablonec nad Nisou

Termín konání komplexní inspekce: 25., 26., 28. dubna 2000 a 2. května 2000

Čj.	081 234/00-5076
Signatura	kh3zt201

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Podle Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 35 603/98-21 ze dne 22. února 1999 se ve školním roce 1999/2000 v Gymnáziu v Jablonci nad Nisou vzdělávají žáci ve čtyřletém, šestiletém a osmiletém studiu. V době konání inspekce ve škole studovalo 319 žáků v jedenácti třídách.

Česká školní inspekce (ČŠI) posuzovala kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu v českém, anglickém a německém jazyce, matematice, fyzice, chemii, biologii, informatice a výpočetní technice, dějepisu, občanské výchově, základech společenských věd, ve výtvarné a hudební výchově.

Hodnocení kvality vzdělávání v českém jazyce a literatuře

Výuka českého jazyka a literatury byla sledována v pěti hodinách u tří vyučujících s pedagogickou a odbornou způsobilostí. Učivo odpovídalo schváleným učebním osnovám, jeho časové rozvržení je v souladu s učebním plánem. Byly sledovány tři hodiny literární a dvě jazykové. Všechny hospitované hodiny byly promyšlené, navazovaly na předcházející učivo a využívaly čtenářských i jazykových zkušeností žáků.

Sledované hodiny probíhaly většinou v kmenových třídách, dvě z nich v odborné učebně českého jazyka a literatury, která je propojena s žákovskou knihovnou. Prostory učeben jsou vhodně vybaveny a působí esteticky. V odborných učebnách je instalována didaktická technika, ale ta nebyla využita. Žáci pracovali s jazykovými učebnicemi, čítankami i namnoženými literárními texty. Pravidla českého pravopisu byla používána v jedné z jazykových hodin. Velkou pozornost věnují vyučující referátům z vlastní četby žáků a kontrole jejich čtenářských deníků. Žáci se zapojují do okresních i regionálních jazykových, recitačních, literárních a dramatických soutěží. Vyučující zahrnují tyto jejich aktivity pozitivně do klasifikace.

Sešity si vedou žáci sami, v nižších ročnících gymnázia jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány, domácí úkoly jsou klasifikovány. Namátkově vybrané písemné maturitní práce školního roku 1998/1999 vykazují kvalitní opravu, objektivní klasifikaci a strukturované hodnocení všech rovin jazykového projevu žáků. Kontrolní slohové práce jsou obsahově na dobré úrovni, po formální stránce mají jednotnou úpravu a způsob hodnocení. Předmětová komise českého jazyka sjednotila hodnotící kritéria kontrolních diktátů a jazykových prověrek v nižších ročnících gymnázia.

Ve sledovaných hodinách byly organizační pokyny jasné a srozumitelné. Literární hodiny byly vedeny komunikativními metodami. Při opakování navazoval řízený rozhovor v jedné hodině na znalosti žáků a dále rozvíjel jejich vědomosti na základě připravených tezí na tabuli formou osnovy. Žáci se aktivně zapojovali do diskuse, vyjadřovali vlastní názory a vyučující je korigovala. Některé literární pojmy nebyly žákům nižšího gymnázia přesně formulovány. V jazykových hodinách byl dán prostor alternativnímu způsobu řešení úkolů, především v samostatné práci s Pravidly českého pravopisu. V jedné z jazykových hodin nebylo opakování již probrané látky diferencováno s ohledem na nejproblematictější jevy a chybělo zobecňování při upevňování učiva. Na písemné procvičování pravopisu navazovala analýza chyb se zpětnou vazbou.

Ve všech hospitovaných hodinách byli žáci vhodně motivováni. Byli vedeni k sebehodnocení a sebekontrolé. Učivo bylo aktualizováno s využitím mezipředmětových vztahů. Hodiny probíhaly v atmosféře vzájemné důvěry a přirozeného respektování se ze strany učitelů i žáků. Vysoká kultivovanost verbálního projevu některých vyučujících se pozitivně odráží v odpovědích žáků, kteří jsou vedeni k srozumitelným a spisovným formulacím myšlenek.

U jednoho z vyučujících se vyskytly hovorové a nespisovné prvky mluvy.

Na základě výše uvedených skutečností hodnotí ČŠI výuku českého jazyka a literatury celkově jako velmi dobrou. Dvě sledované hodiny byly hodnoceny jako vynikající (jedna jazyková a literární), dvě literární jako velmi dobré a jednu jazyková jako dobrá. Drobné nedostatky se projeví v oblasti využívání dalších zdrojů informací a v absenci zobecňování při upevňování některých jazykových jevů.

Cizí jazyky

Anglický jazyk je vyučován jako hlavní cizí jazyk od primy, německý a francouzský jazyk se vyučuje od kvinty a od prvního ročníku čtyřletého gymnázia. Výjimku tvoří výuka ve třídě kvarta B, kde je vyučován pouze německý jazyk. Latina a konverzace v anglickém jazyce jsou zařazeny jako volitelné předměty. Jako nepovinné předměty se vyučují konverzace v německém, francouzském i anglickém jazyce a ruský jazyk.

Doplňkem výuky jazyků jsou pravidelné výměnné studijní pobyty a exkurze, které motivují žáky k intenzivnějšímu dalšímu studiu. Žáci také mají možnost prakticky si procvičit anglický jazyk prostřednictvím divadelního kroužku.

Hodnocení kvality vzdělávání v anglickém jazyce

Kvalita vzdělávání byla celkově hodnocena na základě sedmi hospitací u dvou vyučujících s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí a v hodinách učitelky s kvalifikací pro výuku jazyka na základní škole. V průběhu inspekce byl také navštíven předmět anglická konverzace.

Hodinová dotace i členění učiva do ročníků odpovídá schváleným učebním plánům a obsah vzdělávání je rozpracován do tematických plánů s uvedením časového rozvrhu jednotlivých lekcí. Výukové cíle dané metodikou k používaným učebnicím jsou stanoveny tak, aby průběžně splňovaly požadavky osnov a návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky byla zajištěna.

Organizace jazykového vzdělávání je dána dělením ročníků do dvou skupin při zohledňování stupně vstupních dovedností žáků.

Vyučování probíhá ve vyčleněných a specializovaných učebnách s dostatečným i účelným vybavením pomůckami (cizojazyčná knihovna s audio a video nahrávkami, televizory, videa, magnetofony, mapy a nástěnky s potřebnými informacemi). Orientace používaných místností směrem do frekventované a tedy dosti hlučné ulice však způsobuje problémy při větrání učeben.

Ve všech sledovaných hodinách byly používány vhodné učební texty. Učebnice pro první dva ročníky víceletého gymnázia (Cambridge English for Schools I. a II.), pro vyšší ročníky navazující řady Headway a New Headway, využívají moderní komunikativní metody a jsou vybaveny souborem audioorálních cvičení k nácviku poslechu s porozuměním. V nejvyšších ročnících je doplňkově používána Angličtina pro jazykové školy (4) pro souhrnná procvičení gramatické složky jazyka. Aktuálně, podle potřebného stupně obtížnosti, je ve všech ročnících užívána i jiná literatura.

Celkově inspekce hodnotí prostorové podmínky i vybavení učebními pomůckami jako vhodné a odpovídající deklarovanému vzdělávacímu programu.

Hospitované hodiny byly vždy řádně připraveny, učitelky plně využívaly všechny možnosti, které výše uvedené učebnice poskytují. Výuka probíhala v angličtině s občasným, účelově zaměřeným použitím češtiny. V rámci vyučovací jednotky byl kladen dostatečný důraz na procvičování řečové dovednosti, žáci reagovali spontánně, nebyla opomíjena práce s textem ani poslech s porozuměním. Tematické okruhy všeobecného obsahu jsou součástí jednotlivých

celků a jsou vyučovány v dostatečné míře. Probírané učivo bylo podáváno věcně správně. Inspekci bylo rovněž zaznamenáno ústní zkoušení spojené s průběžným hodnocením.

Celková atmosféra sledovaných hodin byla vstřícná, nestresující, učitelky sledovaly pokrok v dovednostech a účelně používaly vnitřní diferenciaci. Žáci jeví o výuku zájem a většinou aktivně spolupracovali.

K celkovému posouzení výsledků vyučovacího procesu je obvykle volena forma dílčích kontrolních prací (testů), které jsou psány do sešitů nebo na volné listy a následně řádně opravovány. Inspekci byly také předloženy předepsané samostatné písemné práce.

Výuka poskytuje žákům přiměřený rozsah prostředků i pracovních návyků.

Celkově ČŠI hodnotí kvalitu vzdělávání v anglickém jazyce jako velmi dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání v německém jazyce

Česká školní inspekce hospitovala v hodinách německého jazyka a německé konverzace u dvou vyučujících s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Hodinová dotace i členění učiva do ročníků odpovídá schváleným učebním plánům a učebním osnovám. Vyučující mají zpracované tematické plány s časovým rozvrhem jednotlivých lekcí. Výukové cíle jsou realizovatelné, odpovídají typu školy a deklarovanému vzdělávacímu programu, po dohodě v předmětové komisi je zajištěna návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky.

Vyučování probíhá ve specializovaných učebnách s odpovídajícím vybavením (audio a videotechnika, knihovna, mapy, nástěnky).

Ve všech sledovaných hodinách byly používány schválené učební texty (učebnice Wer? Wie? Was? - pro nižší ročníky a učebnice Der, die, das - určená též pro jazykové školy, pro vyšší ročníky). Podle potřeby vyučujících je výuka doplňována o další učební texty.

Celkově inspekce hodnotí prostorové podmínky i vybavení učebními pomůckami jako vhodné a podnětné. Hospitované hodiny byly řádně připraveny, vyučující plně využívali všechny možnosti, které jim příznivé podmínky pro vzdělávání poskytují.

Výuka ve vyšších ročnících probíhala výhradně v němčině, v nižších ročnících bylo použití češtiny ve výuce diferencované v souvislosti se stupněm vspělosti jazykových dovedností žáků. V rámci jednotlivých vyučovacích hodin byl kladen dostatečný důraz na rozvoj komunikativních schopností, rozšiřování slovní zásoby a pohotovosti při konverzaci. Žáci byli dostatečně aktivní, k tomu přispívala účelná organizace výuky a volba pestrých forem a metod práce obou vyučujících. Ve všech sledovaných hodinách byla úvodní část věnována individuálnímu zkoušení spojenému s průběžným hodnocením. Probírané učivo bylo podáváno věcně správně.

Celková atmosféra sledovaných hodin byla podnětná, jednání mezi učiteli a žáky bylo otevřené s dostatečným prostorem pro vyjadřování vlastních názorů žáků. Většina z nich jeví o výuku zájem. Pozitivní motivací jsou pravidelné kontakty se školou obdobného typu ve městě Michelstadt (SRN).

Mimo hospitace byly zhlédnuty dílčí kontrolní práce (testy) z vybraných ročníků.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem poskytuje výuka žákům přiměřený rozsah vědomostí i praktických dovedností a je hodnocena ČŠI jako vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání ve společenskovedních předmětech (dějepis, občanská výchova, základy společenských věd)

Výuka společenskovedních předmětů byla sledována v sedmi hodinách u čtyř vyučujících. Jedna hodina ve víceletém gymnáziu byla vyučována pouze s pedagogickou způsobilostí, ostatní hospitované hodiny čtyřletého, šestiletého i víceletého gymnázia zajišťovali pedagogové s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Časová dotace je v souladu s učebními plány, učivo svým obsahem odpovídá učebním osnovám. Vyučující měli hodiny promyšlené, časová tíseň vzhledem k probírané látce se projevila v maturitním ročníku šestiletého studia přednáškovou formou probíhající hodiny.

Hodiny dějepisu byly sledovány v odborné učebně vhodně a účelně uspořádané, základy společenských věd a občanská výchova v kmenových třídách. Odborná učebna je vybavena didaktickou technikou, která ale nebyla v hodinách využita. Žáci mají k dispozici historické mapy, jsou jim půjčovány historické atlasy a vyučující kopírují doplňkový materiál. Používají se učebnice občanské výchovy, dějin starověku, novověku a základů společenských věd. Odborná nebo doplňková literatura nebyla ve sledovaných hodinách použita. Sešity si vedou žáci sami, na nižším stupni gymnázia jsou kontrolovány. Základy společenských věd jsou rozšířeny o nepovinný předmět společenskovední seminář, ve kterém žáci dostávají prostor k tvorbě seminárních prací. Ve třetím ročníku se učí pracovat s prameny a zvládnout formální podobu kompilačního textu, ve čtvrtém ročníku pracují po domluvě s vyučující autorsky samostatně na konkrétních tématech, která se vztahují k jejich budoucímu profesnímu zaměření.

Hodiny byly vedeny převážně metodou řízeného rozhovoru. V sekundě využívali text z učebnice k ilustraci výukového cíle, v kvartě se stal text podnětem k alternativnímu řešení a k aktivizaci žáků. Opakování učiva probíhalo ústní i písemnou formou. Klasifikace jednotlivců při samostatné práci ostatních ve skupinách nebyla zřejmá, v maturitním ročníku nebyla při zkoušení zbývajícím žákům zadána práce. Ve stejném ročníku při hospitované hodině základů společenských věd byli žáci schopni pod vedením vyučující prostřednictvím svých zkušeností aplikovat teorii na praxi. Učivo bylo interpretováno věcně správně, v nižších ročnících víceletého gymnázia chybělo osvojování pojmů a cizích slov.

Ve sledovaných hodinách bylo využíváno vstupní i průběžné motivace žáků. Výchozí znalosti byly prověřovány převážně navozováním životních zkušeností žáků. Aktualizace v návaznosti na mezipředmětové vztahy byla vhodnou motivační výzvou ve většině hospitovaných hodin. V komunikativně vedených hodinách jsou dohodnutá pravidla známá a žáky respektována. Vyučující jedná se žáky vstřícně, dávají jim dostatečný prostor k diskusi. Klasické, frontálně vedené hodiny byly výjimkou. Verbální projev vyučujících byl dobrý, někteří opravovali nespisovné vyjadřování v odpovědích žáků. Dílčím projevem nízké aktivity žáků v některých hodinách byly jejich nesrozumitelné a kusé verbální projevy.

Celkově je výuka dějepisu, občanské výchovy a základů společenských věd hodnocena jako velmi dobrá, rezervy jsou ve volbě použitých forem a metod práce, využívání odborné literatury a dalších zdrojů informací.

Hodnocení kvality vzdělávání v matematice a fyzice

K hodnocení kvality vzdělávání v matematice bylo využito poznatků ze čtyř hodin hospitací u čtyř učitelů. Ve fyzice byl průběh vzdělávání posuzován ve dvou třídách třetího ročníku čtyřletého gymnázia.

Obsahová náplň výuky ve všech sledovaných třídách odpovídá schváleným učebním osnovám pro tento typ studia. Plánování učiva je rozpracováno v časově tematických plánech jednotlivých vyučujících. Stanovené výukové cíle jsou reálně splnitelné. Dle zápisů v třídních knihách nedochází k odpadání hodin. Mírný časový skluz byl zaznamenán ve fyzice (cca 2 týdny).

Personálně je výuka dobře zajištěna. Matematiku ve škole vyučuje pět a fyziku dva učitelé. Všichni jsou pro daný předmět plně kvalifikováni.

Materiální podmínky jsou velmi dobré. Množství i kvalita učebních pomůcek a didaktické techniky umožňují splnit vzdělávací cíle předmětů bez větších problémů.

Výuka probíhala většinou v čistých, prostorných, esteticky působících učebnách. Pouze jedna z hodin matematiky byla realizována v učebně chemie, která je pro tento účel a počet žáků (druhý ročník čtyřletého gymnázia) příliš malá. Ve třídě sekundy a v odborné učebně fyziky jsou nátěry oken, dveří a stěn již značně opotřebované.

Ve většině hodin matematiky se učitelé snažili o dodržování základních psychohygienických podmínek výuky (přiměřené tempo, střídání činností a rytmu, zařazení relaxačních pasáží), pouze v kvartě byl projev vyučující spíše monotónní a příliš tichý. Naopak při hodinách fyziky byl projev učitele až příliš hlasitý s vysokou řečovou kadencí.

Organizaci hospitovaných vyučovacích jednotek, volbu metod a forem výuky vzhledem k probíranému tématu hodnotí inspekce jako vynikající v hodinách fyziky, velmi dobrou ve všech hodinách matematiky kromě výuky v kvartě, která je z tohoto hlediska hodnocena jako dobrá. Drobnější nedostatky se projevily ve vytváření prostoru pro samostatné učení, nedodržení časového rozsahu hodin (přetahování do přestávky), v absenci závěrečného shrnutí probírané látky a zhodnocení hodin učitelem nebo žáky. Písemný projev žáků této třídy v matematice byl na velmi nízké úrovni, přestože probírané téma (grafy) se přímo nabízí k rozvoji obecných vzdělávacích cílů (preciznost, přesnost, pečlivost).

Z pohledu motivace žáků a jejich zapojení do výuky hodnotí inspekce jako vynikající obě hodiny fyziky a hodiny matematiky ve třídách 3.A a sekunda. Ve druhém ročníku čtyřletého studia byla aktivita žáků velmi dobrá, v kvartě byla jejich pasivita navozena spíše vážným a neosobním přístupem vyučujícího.

Z hlediska interakce a vzájemné komunikace byl výklad nové látky z matematiky ve třetím ročníku čtyřletého gymnázia jasný a precizní, ale katedrový odstup učitele nevede k navození žádoucí atmosféry spolupráce a partnerství. Rovněž v kvartě byly při hospitované hodině matematiky v tomto směru shledány rezervy ve vzájemné komunikaci mezi učitelem a žáky. V ostatních sledovaných hodinách byla úroveň komunikace a interakce jak mezi žáky navzájem, tak mezi nimi a vyučujícími velmi dobrá, v sekundě vynikající.

Hospitované hodiny byly hodnoceny jako vynikající až dobré.

Celkově má výuka matematiky a fyziky velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání v informatice a výpočetní technice (IVT)

ČŠI hospitovala u dvou vyučujících ve čtyřech vyučovacích jednotkách, dvakrát v prvním ročníku (z toho jeden dvouhodinový blok), jednou ve třetím ročníku čtyřletého studia (nepovinný předmět) a jednou ve čtvrtém ročníku osmiletého studia (rovněž dvouhodinový blok).

Plánování a příprava výuky jsou na vynikající úrovni. Celý systém je promyšlený, předem připravené úlohy navazují na sebe, umožňují žákům pracovat samostatně svým tempem a plynule přecházet od jednoduchého ke složitější vlastní cestou s možností využití alternativních postupů. Pouze v kvartě se práce v hodině (procvičování hledání na Internetu) řídila dle tempa nejpomalejšího žáka, důsledkem bylo nedostatečné vytižení asi třetiny žáků.

Výuka předmětu je v letošním školním roce zajištěna dvěma pedagogy, z nichž jeden je zkušeným učitelem s plnou kvalifikací, jeden (vzhledem k zatím neukončenému studiu) nemá pro výuku potřebné pedagogické ani odborné vzdělání. Kvalita výuky v hospitované hodině

jím vedené však nebyla tímto handicapem příliš ovlivněna.

Vedení školy investovalo v posledních letech do informačních technologií značné finanční prostředky a vytvořilo pro výuku vynikající podmínky. Zejména netradiční uspořádání učebny je v tomto směru přínosem a může sloužit jako vzor jiným školám.

V hodinách bylo dbáno na dodržování psychohygienických zásad výuky, s výjimkou nedodržení přestávky a nezajištění vyvětrání učebny mezi hodinami při dvouhodinovém bloku v prvním ročníku čtyřletého studia.

Zhlédnuté hodiny v prvním a třetím ročníku čtyřletého gymnázia byly po organizační a metodické stránce velmi zdařilé. Frontální výklad nové látky (Internet - protokoly, etika práce), se vyznačoval jasným, přesným projevem vyučujícího, stručnými, výstižnými poznámkami na tabuli a výborně zvoleným ukázkovým příkladem. Kladem hodiny ve třetím ročníku bylo zapojení žáků do výuky použitím metody dialogu o nových poznatcích s využitím jejich praktických zkušeností s prací na počítači, jasná struktura poznámek na tabuli, zařazení shrnutí nových poznatků na konci hodiny a poskytnutí odborného textu žákům. Nedostatkem byl verbální i neverbální projev vyučujícího - přílišná rychlost řeči, nespisovná čeština, užívání odborných názvů bez uvedení české verze, nedostatečná péče o vlastní grafický projev. Procvičovací dvouhodina IVT v kvartě se vyznačovala návazností na předchozí látku, samostatnou prací žáků a jasnými pokyny učitele, který jejich práci kontroloval a poskytoval jim okamžitou pomoc a radu. V průběhu dvouhodinového bloku IVT v prvním ročníku čtyřletého gymnázia se učitel snažil propojit výklad dvou nových témat (práce s adresami a protokoly na Internetu, etika na Internetu) s fixací a rozšířením předchozích znalostí žáků (tvorba zpráv v e-mailu). Přejechy mezi tématy však nebyly plynulé. Kladem bylo důsledné používání odborné terminologie a zařazení shrnutí nových poznatků a zhodnocení práce žáků na konci výuky.

Ve většině hodin vládla přátelská pracovní atmosféra, žáci se nebáli projevit svůj vlastní názor, pravidla dohodnuté komunikace byla dodržována. Pouze v prvním ročníku čtyřletého studia byli žáci jen pasivními vykonavateli pokynů vyučujícího.

Hospitované hodiny měly rozdílnou úroveň, od vynikající (první ročník čtyřletého studia) po ještě vyhovující (dvouhodinová rovněž v prvním ročníku čtyřletého studia).

Celkově je úroveň výuky informatiky a výpočetní techniky velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání v biologii a chemii

Výuka biologie a chemie probíhá v rozsahu daném učebními osnovami a v hodinových dotacích, které jsou v souladu se schválenými učenými plány pro čtyřletý i víceletý cyklus. Vyučující mají zpracované časově tematické plány vycházející z platných učebních dokumentů. Neformální spolupráce učitelů v rámci předmětové komise zajišťuje návaznost výuky mezi jednotlivými ročníky, využívá mezipředmětových vztahů a zamezuje obsahové duplicitě. Části disponibilních hodin ředitel školy využil pro praktika z biologie i z chemie, ve čtyřletém studiu v prvním a druhém ročníku a v osmiletém od tercie do kvinty. V nabídce volitelných předmětů jsou jednoleté semináře a cvičení z biologie a z chemie pro nejvyšší ročník čtyřletého i víceletého cyklu. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu gymnaziálního vzdělávání a jsou utvářeny s ohledem na aktuální složení tříd.

Biologii a chemii vyučují čtyři pedagogové, kteří splňují požadavky pro učitele všeobecně-vzdělávacích předmětů dané vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Pro výuku biologie jsou k dispozici dvě odborné učebny (jedna stupňovitě řešená, která je však minimálně využívána, protože je vzdálená od kabinetu

s pomůckami) a dostatečně vybavená laboratoř, pro chemii jedna odborná učebna a laboratoř s velmi dobrým zázemím. V učebně chemie je při pokusech ze zadních lavic velmi špatně vidět na demonstrační stůl. Prostorové, materiální a technické podmínky umožňují plnit deklarované cíle v plném rozsahu, při zachování požadované názornosti. Laboratoře jsou vybaveny laboratorním řádem, chemická laboratoř i pravidly poskytování první pomoci a požárním řádem. Žáci nižších ročníků víceletého cyklu plnící povinnou školní docházku mají učebnice zapůjčené, ostatním je odborná literatura doporučována. Typy používaných učebnic se sjednocují po dohodě v předmětové komisi.

ČŠI hospitovala ve čtyřech hodinách biologie u třech vyučujících. Navštívené hodiny měly velmi dobře promyšlené a připravené výkladové části hodin. Jednoznačně stanovené výukové cíle byly v souladu s předloženými časově tematickými plány. Malá metodická nápaditost ve vedení většiny hodin vedla k poměrně značné pasivitě žáků, omezovala spontánní projevy žáků v nižším ročníku víceletého cyklu a byla příčinou nekázně. V předposledním ročníku šestiletého studia vyučující dostatečně nevyužila vhodného tématu pro zapojení žáků s jejich názory a postoji. Vynikající vyučovací jednotka v kvartě A byla velmi efektivní, žáci mezi sebou při skupinové práci aktivně spolupracovali, přestože bylo znatelné, že na tuto formu práce nejsou zvyklí. Obsahově náročné učivo bez problémů zvládali, o čemž měl vyučující dokonalou zpětnou vazbu. Náplň hospitovaných hodin praktik měla vyučující dobře připravenou, zadání úkolů bylo jednoznačné a srozumitelné. Žáci pracovali samostatně. Při úvodním opakování teoretických vědomostí prokazovali dobré znalosti. Celkovou efektivitu procesu snižovala práce ve dvojicích, někdy i ve trojicích, přestože škola má dostatečný počet mikroskopů. Zápisy z praktik jsou pečlivě vedeny a vyučující klasifikovány.

Hospitované hodiny teoretické výuky chemie i praktik byly precizně připraveny. Oba vyučující měly stanovené náročné, ale schopnostem žáků odpovídající výukové cíle. Výklad byl prováděn kvalitně, odborně správně, v logických souvislostech, podle možností byl doplňován názornými ukázkami a pokusy, z nichž některé demonstračně uskutečňovali vybraní žáci. Teoretická výuka byla doplňována o příklady z praxe. Učitelé získávali velmi dobrou zpětnou vazbu o znalostech žáků při zkoušení a průběžném či závěrečném shrnutí probíraného učiva. Zapojení žáků do vyučovacího procesu bylo na velmi dobré úrovni. Obsah zhlédnutých hodin praktik vycházel z teoretické výuky. Vyučující vysvětlila postup při plnění zadaných úloh. Žáci podle namnoženého postupu prováděli rozbor, zdůvodňovali předpokládané chemické děje, vyjadřovali je chemickými rovnicemi. V praktické části prokazovali dobré dovednosti a zručnost. Během všech pracovních činností byl kladen důraz na dodržování bezpečnostních předpisů. Závěrečné shrnutí a příprava protokolárního zápisu sloužily k utřídění poznatků z experimentální činnosti.

V biologii a chemii se klasifikuje s dostatečnou frekvencí. Ve zhlédnutých hodinách bylo hodnocení objektivní, odpovídalo předvedeným výkonům.

Většina hospitovaných hodin probíhala v příjemné pracovní atmosféře. Úroveň verbální a neverbální komunikace učitelů i žáků byla velmi dobrá, u některých až vynikající.

V biologii i v chemii se žáci pravidelně úspěšně zapojují do systému olympiád, soutěží a Středoškolské odborné činnosti (SOČ).

Zhlédnuté hodiny hodnotí ČŠI jako vynikající až dobré. Příkladná je výuka chemie. V biologii jsou pozitiva a negativa v rovnováze.

Hodnocení kvality vzdělávání v hudební výchově (Hv)

V předmětu Hv bylo hospitováno celkem ve čtyřech vyučovacích hodinách v sekundě, kvartě a

kvintě (dvouhodinová vyučovací jednotka) u jednoho vyučujícího, který zajišťuje celý rozsah výuky podle učebních plánů a tím i kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky. Časová dotace předmětu i jeho obsah jsou v souladu s učebním plánem a s osnovami. Tomu odpovídá i členění učiva do jednotlivých ročníků. Výukové cíle respektují specifika daná typem školy a širší možností výběru hudebně nadaných žáků, z nichž řada souběžně absolvuje výuku v základní umělecké škole.

Podmínky výuky jsou vynikající. Vyučující je nejen odborně a pedagogicky způsobilý, ale má i dlouholeté zkušenosti z oblasti metodiky a sbormistrovství. To má bezprostřední vliv na kvalitu výuky předmětu, jehož úroveň na této škole již delší dobu stagnovala. Učitel je však důchodce, a proto jeho působení ve škole je pouze dočasné. Pro kvalitní vzdělávací proces jsou vytvořeny i velmi dobré prostorové podmínky. Půdní vestavbou vznikla specializovaná učebna, která snese přísná kritéria na účelnost a estetičnost prostředí. Vyučující má k dispozici reprodukční techniku standardní kvality a dostatečný výběr zvukových nosičů. Učební pomůcky si učitel většinou vyrábí sám.

Organizační struktura jednotlivých hodin odpovídá věku žáků i vyučovacími cílům. Množství informací a způsob jejich předávání jsou dány zvláštnostmi jednotlivých věkových kategorií. Vyučovací metody jsou pestré a dokonale promyšlené, zohledňují a využívají specifické schopnosti žáků (např. dovednosti ve hře na hudební nástroje). Organizace výuky vytváří prostor zejména pro skupinové aktivity. Vyučovací čas v hospitovaných hodinách byl využit efektivně, učivo bylo interpretováno v souladu se současným stavem teorie i praxe hudební výchovy a s věcnou správností.

Vstupní i průběžná motivace hraje výrazně pozitivní roli při aktivizaci žáků. Nové poznatky jsou konfrontovány s jejich dosavadními znalostmi a zkušenostmi. Hodnocení výkonů je objektivní. Snahou vyučujícího bylo zapojit všechny žáky do procesu hodnocení nejen výkonů vlastních (např. pěveckých, intonačních), ale i výkonů profesionálních, např. při poslechu ukázek hudebních děl, a tím zároveň posilovat jejich schopnost hodnotové orientace. Hodnocení bylo zaměřeno pozitivně s přihlédnutím k individuálním dispozicím jednotlivých žáků.

Vzájemná komunikace učitele s žáky je založena na vzájemné důvěře. Vyučující je jimi respektován vzhledem ke svým pedagogickým, odborným i lidským kvalitám. V průběhu výuky byl ponechán dostatečný prostor pro diskusi i vyjádření vlastního názoru. U naprosté většiny studentů byl zaznamenán pozitivní vztah k výuce.

Výuka předmětu Hv je po stránce personální i materiální zajištěna vynikajícím způsobem. Především organizace, formy a metody výuky vedly k poměrně vysoké aktivitě žáků v celém průběhu sledovaných hodin.

Inspekce hodnotí kvalitu výuky Hv jako vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání ve výtvarné výchově (Vv)

Vzdělávání ve Vv je dáno učebním plánem pro víceletá a čtyřletá gymnázia. Na učební plány navazující učební osnovy jsou rozpracovány do tematických plánů. Obsah a forma vlastního vzdělávání jsou stanoveny systematickým využíváním problémového a projektového vyučování. Žáci jsou děleni do dvou skupin a v rozvrhu hodin se výtvarná výchova střídá s hodinami hudební výchovy.

Bezprostřední příprava a zaměření vyučování jsou dány osobností učitelů, kteří jsou plně odborně a pedagogicky způsobilí s dlouholetou výtvarně-pedagogickou praxí.

V roce 1995 byly adaptovány půdní prostory školy pro odbornou učebnu a výuka Vv probíhá ve velice pěkném výtvarném ateliéru, který je vybaven všemi potřebnými pomůckami včetně

keramické pece a má výrazně tvůrčí atmosféru.

Při hospitaci u obou vyučujících ve dvouhodinových lekcích bylo inspekci zjištěno, že motivování a vedení žáků plně využívá metodiku, která ve svém konečném výstupu vede žáky k chápání problému z různých úhlů pohledu.

Hospitovaná lekce v druhém ročníku byla nasměrována na návštěvu výstavy pořádané místní střední uměleckoprůmyslovou školou. Následné porovnání postřehů i osobních názorů na vystavené realizace vhodným způsobem doplnilo bezprostřední vjemy a při respektování osobnosti jedince vhodně vedlo žáky k postupnému hledání vlastního estetického názoru, k hledání argumentace pro jeho obhájení.

Zadání zhlédnuté lekce v kvintě vycházelo z opakování základních pravidel perspektivy. Navazující procvičení v plenéru (perspektivní kresba vybraných částí exteriéru okolí školy) bylo nasměrováno na praktické využívání perspektivy při zobrazování trojrozměrného prostoru.

Obě hospitované lekce charakterizovala přátelská atmosféra s aktivním zapojením do procesu plnění zadaného úkolu.

Základem organizace vzdělávání ve Vv je kolektivní vyučování, které vychází z individuálního vedení žáka. Vyučující respektují individualitu žáka, cíleně se snaží o rozvoj jeho výtvarného citění a tvořivého myšlení. Praktické činnosti podporují rozvoj fantazie a jsou doplňovány teoretickým vzděláváním.

Kvalitu vzdělávání předmětu výtvarná výchova hodnotí inspekce jako velmi dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě provedených hospitací hodnotí ČŠI celkovou kvalitu vzdělávání jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel školy má písemně zpracované koncepční záměry, na jejichž obsahu se podílel poradní sbor ředitele, a které vymezují základní cíle vedení školy v oblasti organizační (stabilizace osmiletého a čtyřletého studia - 12 tříd) a výchovně-vzdělávací (zvyšování úrovně výchovně-vzdělávacího programu, kvalitní příprava žáků pro vysokoškolské studium, práce s informacemi, výchova ke kreativitě, stanovení optimálního časového a obsahového rozsahu probíraného učiva, řešení problému vhodných vyučovacích metod, soustavné vytváření základních návyků a dovedností, nalezení správné proporce mezi výchovně-vzdělávacími cíli a mimoškolními aktivitami, kultivace uvědomělého poznávání, vedení žáků ke schopnosti poznávat a rozlišovat pravdu, zaujímat životní postoje, rozhodovat se, vést dialog). V oblasti materiální je pro následující období hlavním úkolem zvelebení okolí školy - zlepšení estetické úrovně, úprava prašného hřiště a bazénu, instalace betonového ping-pongového stolu, vytvoření přírodní učebny a odpočinkových koutů s lavičkami, výsadba stromů pro snížení hluchosti z přilehlé komunikace.

Roční plán je komplexním materiálem, který obdrží na začátku školního roku všichni vyučující a jenž obsahuje organizační strukturu školy, zhodnocení úspěchů a neúspěchů z předcházejícího roku a cíle pro tento rok, přehled a seznamy žáků, vyučujících a vyučovaných předmětů, adresně přidělené úkoly, termínový kalendář, základní pokyny

k provozu školy.

Učební plány na školní rok 1999/2000 pro všechny typy studia vycházejí z generalizovaného učebního plánu gymnázia s osmiletým studijním cyklem schváleným MŠMT ČR pod čj. 20 594/99-22 dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999 a z učebního plánu gymnázia se čtyřletým studijním cyklem schváleným MŠMT ČR pod čj. 20 595/99-22 dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999. Vyučující mají zpracované časově tematické plány podle učebních osnov schválených MŠMT ČR pod čj. 20 596/99-22 dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999. Žáci mohou vybírat z široké nabídky volitelných předmětů, podle počtu zájemců se stanovují skutečně vyučované předměty. V tomto školním roce se vyučují deskriptivní geometrie, informatika a výpočetní technika, latina, anglická konverzace, německá konverzace, seminář a cvičení z biologie, fyziky, chemie, matematiky a společenskovední seminář. V rámci nepovinných předmětů mohou žáci navštěvovat hodiny anglické, francouzské a německé konverzace, ruského jazyka, informatiky a výpočetní techniky a výtvarné výchovy.

Základem krátkodobého plánování jsou měsíční plány, v nichž jsou zahrnuty i pravidelné operativní porady každé pondělí o velké přestávce.

Pro klasifikační porady připravují třídní učitelé podrobné podklady (prospěch, pochvaly, napomenutí a důtky), které vedení školy zpracuje do písemného přehledu, jenž je při jednání k dispozici, takže pedagogické rady mají větší časový prostor pro analýzu a návrhy řešení výchovných a vzdělávacích problémů.

Ve škole pracují předmětové komise českého jazyka, cizích jazyků, přírodovědných, technických a společenskovedních předmětů, estetické výchovy a sportu. Hlavní náplní jejich činnosti je neformální spolupráce při koordinaci vzdělávacího procesu, využití mezipředmětových vztahů, zajištění návaznosti učiva, sjednocení používaných učebnic.

Již od září každého školního roku ve škole pracuje přijímací komise, která připravuje, organizuje a řídí průběh přijímacího řízení. Komisi tvoří ředitel školy, zástupce ředitele školy, člen pro matematiku, člen pro český jazyk a výchovná poradkyně. Každá základní škola v okrese má ustanoveného garanta z řad učitelů, který zajišťuje kontakt a zjišťuje podrobnosti o zájmu žáků o studium na gymnáziu.

Dlouhodobé, střednědobé i krátkodobé plánování vychází z analýz a zkušeností předcházejících let, je promyšlené a funkční. Výuka probíhá v souladu se schválenými učebními dokumenty. Nabídka volitelných a nepovinných předmětů je dostatečná.

ČŠI hodnotí oblast plánování jako velmi dobrou.

Organizování

Organizační struktura školy, v níž je specifikován systém podřízenosti a nadřízenosti u pedagogických i nepedagogických pracovníků, je součástí ročního plánu. Povinnosti všech pracovníků určuje Pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení čj. 16 969/96-42 ze dne 15. dubna 1996. S dalšími přidělenými úkoly jsou jednotliví zaměstnanci prokazatelně seznámeni. Přesně specifikovány mají základní povinnosti třídní učitelé. Úkoly, pravomoci a zodpovědnost zástupce ředitele školy, výchovné poradkyně, sekretářky, administrativní pracovnice, školníka a uklízeček stanovují popisy práce.

Poradní orgány tvoří poradní sbor ředitele školy složený ze zástupce ředitele školy, výchovné poradkyně a čtyř zvolených zástupců pedagogického sboru, metodická sdružení, garanti předmětových skupin, porada třídních učitelů a přijímací komise. Každý z uvedených orgánů spolurozhoduje v určité oblasti (koncepte, metodika vzdělávacího procesu, učební plány, výchovné působení, přijímací řízení).

Přenos informací mezi vedením školy a učiteli je zajištěn prostřednictvím pravidelných týdenních porad a nástěnek ve sborovně, kde jsou umístěny i počítače s dalšími důležitými údaji. Každý pedagog má svou schránku, kam se ukládají zprávy a pokyny určené pro jednotlivce.

Informovanost rodičů je zajištěna třídními schůzkami konanými dvakrát do roka, pro první ročníky víceletého i čtyřletého studia třikrát. Žáci nižších ročníků víceletého gymnázia mají žákovské knížky. V případě závažných výchovných či studijních problémů jsou rodiče okamžitě informováni písemně nebo telefonicky.

Škola se prezentuje na www stránkách, při veřejných vystoupeních, informacemi v tisku, rozhlase a lokální televizi, pravidelným vydáváním ročenek.

Osobní data žáků a zaměstnanců jsou dostatečně zabezpečena před zneužitím.

V říjnu a listopadu se uskutečňují tři tematická odpoledne určená pro žáky 9. tříd, která umožňují zájemcům o studium seznámit se zábavnou formou s prostředím školy, s jejím materiálním a technickým zázemím. Schůzka nazvaná „Nebojte se počítačů“ nabízí možnosti školní počítačové sítě, ukázky programů, Internet. „Odpoledne s výtvarnou výchovou“ seznamuje s atelierem, s prací na hrnčířském kruhu a nabízí besedu o výtvarné výchově. Zajímavé experimenty v chemii a fyzice, fyzikální a chemické vlastnosti látek a diskuse nad vybraným tématem jsou náplní „Hrátek s fyzikou a chemií“. Všechny akce jsou spojeny se soutěžemi o ceny.

Den otevřených dveří je připravován zvláště pro zájemce o čtyřleté a víceleté studium. Po úvodní společné části s ředitelem školy jsou návštěvníci rozděleni do skupin s průvodcem a podle přesného harmonogramu procházejí odbornými učebnami, kde je připravený program (biologie, fyzika, chemie, fitcentrum, divadlo v anglickém jazyce, informatika, výtvarná a hudební výchova).

Žáci jsou hodnoceni na základě klasifikačního řádu vypracovaného školou v roce 1995, na jehož základě se v klasifikaci chování zohledňují i prohřešky žáků proti školnímu řádu o hlavních prázdninách a mimo školu, přestože v této době za ně zodpovídají rodiče.

Veškerá povinná dokumentace školy je řádně vedena. ČŠI zjistila pouze drobné formální nedostatky v třídních knihách a třídních výkazech, které byly odstraněny ještě během pobytu inspekce ve škole.

Učební plány pro školní rok 1999/2000 jsou zpracovány v souladu se schválenými učebními dokumenty.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999 a o hospodaření školy za hospodářský rok 1998 je vypracovaná v souladu s § 17e odst. 2 písmeno a - g a odst. 3 písmeno a - d zákona České národní rady č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Pracovníci byli s jejím obsahem prokazatelně seznámeni, přestože nebyla oficiálně projednána na poradě pracovníků školy.

Protokoly o maturitní zkoušce ve školním roce 1998/1999 tříd čtvrtá A a čtvrtá B a protokol o přijímacím řízení ve školním roce 1998/1999 obsahovaly všechny požadované náležitosti.

Školní řád obsahuje základní, pro provoz školy důležité, pokyny, příkazy a zákazy. Chybí však práva žáků.

Záznamy z pedagogických rad jsou precizně vedené, velmi podrobné, včetně usnesení s termíny a odpovědnými pracovníky. Pro zlepšení výchovného působení třídní učitelé prvních ročníků pro pedagogickou radu zpracovávají přehled o žácích s analýzou možných příčin vzniku výchovných nebo vzdělávacích problémů.

Kontrolovaná vysvědčení 4. ročníku a kvarty A byla v pořádku.

Poslední zápis v přehledně vedené knize úrazů je z 20. března 2000.

Rozvrh hodin respektuje didaktické a psychohygienické zásady.

Protokoly z komisionálních zkoušek byly bez závad.

Řádně vedená personální dokumentace je zajištěna proti zneužití.

Počty žáků a tříd jsou v souladu se statistickým výkazem z počátku školního roku a se změnami zaznamenanými v třídních knihách a třídních výkazech.

Pravomoci a povinnosti pracovníků jsou stanoveny. Vnitřní a vnější informační systém je funkční. Řádně vedená povinná dokumentace vykazuje pouze drobné nedostatky formálního charakteru.

Organizačně je výchovně-vzdělávací proces zajištěn velmi dobře.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení pracovníků je založeno na demokratických principech, učitelé mají možnost se podílet na dalším směřování školy, jejich podněty jsou využívány vedením školy při plánování na další školní rok.

Personální zajištění výuky je vynikající, téměř 96 % hodin je odučeno učiteli s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Pět vyučujících je však důchodového věku a tři předdůchodového (28,5 %). Na druhou stranu je ve škole silná skupina mladých pedagogických pracovníků do 35 let (32 %).

Ředitel školy má přesně stanovená kritéria pro určování výše nadtarifních složek platu (příplatků za třídnictví, osobních příplatků a odměn). Hodnocení se provádí většinou dvakrát ročně a podílí se na něm i zástupce ředitele školy. Základními měřítky pro stanovování výše osobního příplatku je odbornost, vztah ke škole, kvalita odváděné práce, ochota a spolehlivost. Oba vedoucí pracovníci zpracovávají nezávisle na sobě vlastní návrhy bodového hodnocení (maximálně 20 bodů). Pokud se liší o víc jak dva body, probíhá dohádovací řízení. Odměny jsou poskytovány za nadstandardní práci, která je přesně evidována. Opět je stanoven systém bodového hodnocení, který se podle možností rozpočtu převádí na finanční částky. S pravidly odměňování byli pracovníci seznámeni.

V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se učitelé účastní celé řady kurzů, školení a seminářů organizovaných například Střediskem služeb školám v Jablonci nad Nisou, Britskou radou, UJEP v Ústí nad Labem. Jenom za tento školní rok absolvovali více jak 40 akcí. Ředitel školy si vede pečlivou evidenci, další vzdělávání je jedním z kritérií pro odměny. Další možnosti vzdělávání jsou limitovány finančními prostředky a volným časem pedagogických pracovníků.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň. Systém hodnocení pracovníků je průhledný, jednoznačný a má výrazně motivační charakter.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy má propracovaný kontrolní systém, který je zaměřen na kontrolu výchovně-vzdělávací práce pedagogických pracovníků, na kontrolu vedení povinné dokumentace, předepsaných písemných prací, žákovských knížek, stavu učeben a šaten, úklidu, inventáře, hospodaření a využití sponzorských darů. O všech provedených kontrolách jsou evidovány záznamy s výsledky a přijatými opatřeními k nápravě.

Frekvence hospitací ředitele školy i jeho zástupce je dostatečná. Oba navštíví každého

vyučujícího alespoň jednou, mladší pedagogy častěji. Při hodnocení zhlédnutých hodin se kromě efektivity vyučovacího procesu nejčastěji zaměřují na využití času v hodinách, plnění tematických plánů a předepsaných písemných prací, úroveň podkladů pro klasifikaci a způsob hodnocení. Se závěry z hospitační činnosti jsou učitelé seznamováni a ve většině případů je stvrzují podpisem. Záznamy potvrdily, že vedení školy pedagogickým pracovníkům doporučuje vzájemné hospitace. Přehled provedených hospitací je proveden nejen podle učitelů, ale i předmětů a tříd.

Kontrola předepsaných písemných prací může být provedena kdykoliv, protože práce všech tříd jsou umístěny vždy ve sborovně, kromě doby nezbytné na jejich opravu.

V tomto školním roce vedení školy provedlo kontrolu zadávání domácích úkolů v českém jazyce a cizích jazycích. Výstupem jsou pravidla pro nižší ročníky víceletého cyklu, která stanovují četnost zadávání domácích úkolů, způsob kontroly a opravy a formální náležitosti.

Součástí kontrolních mechanismů v hospodaření školy je vnitroorganizační směrnice pro účtování příspěvkové organizace.

Škola se pravidelně zapojuje do testování Kalibro, pro sebehodnocení využívá testů SCIO z předcházejících let. Žáci kvart v tomto školním roce absolvovali bez přípravy stejné úkoly, které plnili uchazeči o studium v rámci přijímacího řízení. Výsledky byly vyhodnoceny a bude se s nimi dále pracovat.

Kontrolní činnost vedení školy zahrnuje oblast pedagogickou i provozní, je plánovaná, úspěšně realizovaná a jsou z ní vyvozovány závěry.

Kontrolní mechanismy hodnotí ČŠI jako vynikající.

Hodnocení kvality řízení

Úroveň řídicí práce vedení školy má nadprůměrnou úroveň.

V plánování, organizování, vedení a motivování je výrazná převaha pozitiv, systém kontrolních mechanismů je příkladný.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Mezinárodní spolupráce

V roce 1996 se škola zapojila do mezinárodního projektu Comenius (vzdělávací podprogram celoevropského projektu Sokrates), který je finančně zabezpečován Evropskou unií.

Gymnázium pracuje v oblasti aktivity Partnerství škol a spolupracuje s řeckým gymnáziem v Argiroupolis na Krétě, se soukromou Ashville College v Harrogate na severu Anglie, s lyceem v Olevanu ležícím 50 km od Říma, s college v Besanconu v severozápadní části Francie a s gymnáziem v Michelstadtu nedaleko Frankfurtu nad Mohanem.

V průběhu čtyřleté společné práce a v rámci projektu jablonecké školy (Comenius žurnál) vzniklo velké množství materiálů obsahujících informace o partnerských školách i o životě jednotlivých zemí. Osobní kontakty žáků byly zabezpečeny i jejich vlastní e-mailovou adresou. Na podzim roku 1999 se v Jablonci nad Nisou konalo závěrečné společné setkání zástupců všech zúčastněných škol.

Materiály a poznatky z dalšího projektu realizovaného za finanční podpory Evropské unie s názvem Itálie od A až do Z nemohou být dosud zpracovány, protože účastníci vzdělávací

cesty do italského Olevana se vrátili těsně před začátkem inspekce. Pro žáky předem velice pečlivě připravené pracovní sešity (itinerář) budou podkladem pro pozdější využití jednotlivých zápisů a poznatků v různých vyučovacích předmětech.

Divadelní představení Brundibár

Ve spolupráci s partnerským Gymnáziem z Michelstadtu v SRN vznikl hudební projekt, dětská opera Brundibár, která byla hrána v tísnivém období druhé světové války v prostředí terezínského ghetta, a jejímž autorem je Hans Krása, jedna z obětí nacistického režimu. Jablonečtí žáci nastudovali vokální část, připravili jevištní dekorace a kostýmy a žáci z Michelstadtu nacvičili orchestrální partituru. Po téměř roční intenzivní práci se dne 17. března 2000 uskutečnila premiéra v jabloneckém divadle. Celý projekt završil desetiletou spolupráci obou škol.

Dotazníky pro rodiče a žáky

ČŠI zadala ve třech třídách 88 dotazníků pro rodiče a žáky. Návratnost byla vyšší než 77 %. Odpovědi potvrdily, že většina rodičů je spokojena s úrovní výchovně-vzdělávacího procesu a s podmínkami, ve kterých probíhá. Vysoce kladně je hodnocena spolupráce se zahraničními školami, výměnné pobyty, kvalitní příprava ke studiu na vysokých školách, přístup na Internet a vybavení počítačové učebny. Největší rezervy rodiče spatřují v přístupu učitelů k žákům a v systému výuky, která je zaměřena na encyklopedické znalosti.

Celkově je se školou zcela spokojeno 22,4 % dotazovaných, spíše spokojeno 58,2 %, ani spokojeno, ani nespokojeno 13,4 % a spíše nespokojeno pouze 5,9 %. Nikdo se nevyjádřil, že by byl zcela nespokojen.

Výchovné poradenství

Výchovná poradkyně nastoupila do funkce v roce 1999, nesplňuje kvalifikační předpoklady, ale v současné době výchovné poradenství studuje.

Škola se v této oblasti zaměřuje ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) a ARX centrem (krizové centrum, které poskytuje služby anonymně) na prevenci a diagnostiku patologických jevů, budoucí profesní orientaci žáků, na pomoc žákům s dys poruchami, na řešení výchovných, vzdělávacích, sociálních či komunikačních problémů.

V oblasti prevence a diagnostiky patologických jevů výchovná poradkyně velmi úzce a neformálně spolupracuje s protidrogovým koordinátorem. Na začátku školního roku jsou pro první ročníky víceletého i čtyřletého studia organizovány kurzy protidrogové prevence spojené s přednáškami na téma „Jak se správně učit na střední škole“, s nácvikem relaxačních technik, se sportovními aktivitami a psychosociálními hrami. Této akce, která slouží i k utužení nových třídních kolektivů, se účastní také příslušní třídní učitelé. V červnu je obdobná akce připravena pro kvintu a 2. ročník.

Škola je zapojena do peer programu (průměrně tři žáci z každé třídy). Výběr žáků je uskutečňován na základě výsledků sociometrických výzkumů. Při jejich proškolení pomáhá ARX.

Pro žáky třetích ročníků je určena nabídka testů profesní orientace s následným pohovorem s pracovníkem PPP, který doporučí vhodnou oblast dalšího studia. S výběrem vysoké školy, případně vyšší odborné školy pomáhá výchovná poradkyně, která zároveň zajišťuje administrativní stránku přihlášek ke studiu.

Ve škole jsou registrovaní tři žáci s dys poruchami. Nemají zpracované individuální studijní

plány, ale vyučující jsou při zahajovací poradě s jejich problémy seznámeni. Jednomu z nich bylo v letošním školním roce umožněno zpracovat písemnou část maturitní zkoušky z českého jazyka na elektrickém psacím stroji.

Během školního roku se koná řada odborných přednášek, často v rámci občanské výchovy. Témata a konkrétní termíny, stejně jako další informace, najdou žáci na nástěnce výchovného poradenství.

Důvěryhodná a do práce zapálená výchovná poradkyně má stanovené konzultační hodiny, avšak žáci mohou využít jejích služeb kdykoliv.

Výchovné poradenství je zajištěno na velmi dobré úrovni, s nadstandardní nabídkou doplňkových akcí. Měla by se však zlepšit jeho prezentace před rodičovskou veřejností, protože v dotazníkové akci téměř 45 % rodičů odpovědělo, že kvalitu výchovného poradenství nemohou posoudit.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 35 603/98-21 ze dne 22. února 1999,
- generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem schválený MŠMT ČR pod čj. 20 594/99-22 dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999,
- učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem schválený MŠMT ČR pod čj. 20 595/99-22 dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999,
- učební osnovy schválené MŠMT ČR čj. 20 596/99-22 dne 5. května 1999 s platností od 1. září 1999,
- rozpracovaný učební plán na školní rok 1999/2000,
- časově tematické plány,
- koncepční záměry,
- rozvrhy hodin,
- školní řád,
- vnitroorganizační směrnice,
- kritéria pro stanovování výše nadtarifních složek,
- klasifikační řád,
- roční plán,
- dotazník pro ředitele před inspekcí,
- třídní knihy,
- třídní výkazy,
- protokoly o maturitní zkoušce ve školním roce 1998/1999 tříd čtvrtá A a čtvrtá B,
- protokol o přijímacím řízení ve školním roce 1998/1999,
- kniha úrazů,
- zápisy z pedagogických rad,
- řady odborných učeben a laboratoří,
- nabídka volitelných a nepovinných předmětů pro školní rok 1999/2000,
- výroční zpráva za školní rok 1998/1999.

- personální dokumentace,
- hospitační záznamy ČŠI,
- písemné maturitní práce ze školního roku 1998/99,
- kontrolní slohové práce,
- sešity žáků,
- seminární práce žáků společenskovedního semináře,
- vysvědčení - kvarta A, 4. r.,
- statistický výkaz ze září 1999.

ZÁVĚR

Kvalita výchovně-vzdělávacího procesu a úroveň řídicí práce vedení školy na Gymnáziu U Balvanu v Jablonci nad Nisou je na velmi dobré úrovni.

Schválené učební dokumenty jsou plněny. Vědomosti a dovednosti žáků odpovídají standardům gymnaziálního vzdělávání.

ČŠI během svého pobytu ve škole nezjistila neefektivní využívání finančních prostředků poskytovaných státem, ani porušení obecně závazných právních předpisů.

Poznanky z této komplexní inspekce jsou v souladu se závěry orientační inspekce z října 1997, která byla zaměřená na posouzení úrovně řízení školy.

Pozitiva:

- rozvíjení čtenářských zkušeností žáků,
- zapojování žáků do systému soutěží, olympiád a SOČ,
- rozvíjení komunikativních dovedností a souvislých verbálních projevů žáků v českém jazyce a literatuře,
- seminární práce v nepovinném předmětu společenskovední seminář zaměřené na další profesní orientaci žáků,
- propracované kontrolní mechanismy,
- kvalitní výchovné poradenství,
- široké mezinárodní kontakty,
- personální zajištění výuky,
- dětská opera Brundibár realizovaná ve spolupráci s partnerským Gymnáziem z Michelstadtu v SRN,
- vysoká kvalita výuky hudební výchovy, německého jazyka a chemie.

Negativa:

- nevyužívání didaktické techniky ve výuce českého jazyka a literatury a společenskovedních předmětů,
- špatná viditelnost ze zadních lavic na demonstrační stůl v učebně chemie,
- ve většině tříd hluk z přilehlé komunikace.

Doporučení:

- vhodně volit formy a metody práce v nižších ročnících víceletého gymnázia,
- více využívat v hodinách didaktickou techniku a další zdroje informací,
- doplnit školní řád o práva žáků,
- do klasifikace chování žáků nezahrnovat období prázdnin,
- zlepšit prezentaci výchovného poradenství směrem k rodičovské veřejnosti,
- vytvářet prostor pro aktivní činnosti žáků při vyučování,
- k zajištění kvalitní výuky hudební výchovy hledat odpovídající náhradu.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Varja Paučková	v. r.
Členové týmu	Mgr. Alexandra Hanwaldová	v. r.
	PaedDr. Jana Langerová	v. r.
	Ing. Petr Kadlus	v. r.
	Jan Svoboda	v. r.

V České Lípě dne 22. června 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. července 2000

Razítko

Mgr. Jiří Rudolf

v. r.

Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad Jablonec nad Nisou	2000-07-17	081 299/00-5076
Zřizovatel: MŠMT ČR	2000-07-17	081 300/00-5076
Rada školy není zřízena	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.